

28. Grabów nad Pilicą

Grabów datowany na 1569 rok, jest to historyczna osada będąca ośrodkiem kolonizacji tej części Zapilicza we wczesnym średniowieczu. Była najprawdopodobniej osadą leśną. Tradycja zawodów związanych z leśnictwem

zachowała się do dnia dzisiejszego. Nazwa miejscowości wywodzi się od grabów licznie porastających okoliczne lasy. Obecna nazwa - Grabów nad Pilicą pochodzi z połowy XIX wieku dla odróżnienia od Grabowa nad Wisłą położonego na zachód od Zwolenia. Po trzecim rozbiórce Polski granicą między Austrią a Prusami była rzeka Pilica. Grabów znalazł się w granicach Austrii tzw. Galicji Zachodniej. Granice trzech zaborów spotykały się przy ujściu Pilicy, w Mniszewie (gmina Magnuszew). Świadectwem tamtych czasów jest **zabytkowy obiekt strażnicy austriackiej** stanowiący obecnie siedzibę Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą. W XVIII wieku osada Grabów była własność Józefa Pułaskiego, starosty wareckiego, ojca Kazimierza, następnie przeszła do Walewskich. Józefa Walewska wyszła za szambelana króla Stanisława Augusta, Brochockiego, powtórnie za prezesa trybunału województwa sandomierskiego Augustyna Nowinę Witkowskiego. Po śmierci Witkowskiego przeszły dobra Grabów, na własność Ludwika Dzwonkowskiej, siostry Witkowskiego, po której dziedziczyła je Józefa z Dzwonkowskich Komornicka. Następnie były własnością dziedziczną najmłodszego z żyjących jej synów, Augustyna. W Grabowie nad Pilicą **urodziła się Maria Komornicka (1876-1948)**, poetka okresu Młodej Polski.